

TE DNI PO SVETU

△ Jugoslovanska parlamentarna delegacija, ki se pod vodstvom predsednika Zvezne skupščine Moša Pijade te dni mudi v Veliki Britaniji, je bila v tork gost na kosilu, ki ga je njej na čast priredilo društvo tuje tiska v Londonu. Povabilnih je bilo nad 200 ljudi, ki so našo delegacijo tople pozdravili. Moša Pijade je v obširnejšem govoru pojasnil načela jugoslovanske notranje in zunanje politike, potem pa je odgovarjal na številna vprašanja novinarjev.

Moša Pijade je med drugim dejal: »Mi v Jugoslaviji bomo ostali zvesti politiki dejavne miroljubne koeksistence in zato dosledno izven blokov in menimo, da tudi tista mednarodna dejanja, ki so v zadnjem času zadala največ udarcev taki koeksistenci, niso pokopala te važne manifestacije sodobnega mednarodnega življenja, pač pa so nasprotno še bolj potrdila njeno vrednost, in sicer prav s tem, da so poslabšala mednarodne odnose.«

△ Ameriška vlada je predložila kongresu štiri zakone, s katerimi bi se lahko občutno izboljšal položaj ameriških črncev. V dobro poučenih krogih prevladuje mnenje, da bo v kratkem sprejeta zakonodaja o zaščiti državljanjskih pravic, s čimer bi bil zlomljen 70-letni odpor zagovornikov plemenskega razlikovanja.

△ Generalni sekretar Združenih narodov Dag Hammarskjöld je odpotoval v Kairo, kjer bo razpravljal o položaju v zvezi z Gazo. Pravi, da bo v Egiptu ostal tako dolgo, dokler bo to potrebno. Hammarskjöldov pomočnik Bunch se je sestel s predsednikom egiptovske republike Naserjem in po sestanku izjavil, da bo Egipt kmalu prevzel upravo Gaze in da bodo čete OZN v celoti sodelovale z egiptovsko upravo.

△ Jordanska vlada je odpovedala pogodbo z Veliko Britanijo iz leta 1948. Britanske čete, ki so bile razmeščene v Jordaniji na podlagi te pogodbe, se bodo umaknile iz dežele najpozneje v šestih mesecih. Ko je predsednik jordanske vlade Sulejman Nabulsi objavil novinarjem odpoved pogodbe, je dejal: »To je najsmrečnejši trenutek v mojem življenju.« Britanci se bodo morali torej umakniti tudi iz Jordanije.

△ V Franciji stavkajo poštarji, uslužbenci civilnega letalskega prometa, rudarji nekaterih rudnikov in železničarji. Stavka nad pol milijona delavcev, združenih v štirih velikih sindikalnih organizacijah. Stavkajoči terjajo povišanje plač.

△ V Bostonu je v 68. letu starosti umrl ameriški admiral Richard Byrd, znameniti polarni raziskovalec. Bil je prvi človek, ki je preletel Severni in Južni tečaj.

△ Podpredsednik ZDA Nixon, ki je prisostvoval proglasitvi neodvisnosti črnske države Gane, bivše angleške kolonije Zlata obala, je za tem odpotoval v Abesinijo, kjer se je razgovarjal s etiopskim cesarjem, predsednikom vlade ter zunanjim in obrambnim ministrom. Poročajo, da so ZDA zahtevale od Etiopije, naj ustanovi vojaška oporišča na Rdečem morju južno od Egipta. Iz Addis Abebe je podpredsednik Nixon odpotoval v Sudan. V sudanskem glavnem mestu Khartumu so uveljavili posebne ukrepe, da bi ohranili red za časa njegovega obiska.

△ V Berlinu so podpisali sporazum o razporeditvi sovjetskih čet v Vzhodni Nemčiji. Sporazum sta s sovjetske strani podpisala zunanji minister Gromiko in obrambni minister Zukoč, z vzhodnonemške strani pa ministra Bolz in Stöff. Po podpisu je markal Zukoč izjavil, da bodo zaradi varnosti socialističnega tabora sovjetske oborožene sile še nadalje ostale v Vzhodni Nemčiji.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOCI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

KAJ SODIMO O...

Življenju beguncev v inozemstvu

14. oktobra lani so šli čez mejo trije Kranjčani, ki so se 17. januarja letos spet vrnili v domovino. Med drugim so povedali tudi tole:

ANTON PERŠIČ: »Verjel sem lepim besedam svojih kolegov in drugih ter si predstavljal, da bom lahko v Avstriji manj delal in več zaslužil. Po prihodu v Avstrijo smo bili 14 dni v zaporu, nato so nas poslali h kmetom. Spoznal sem, da ni res, kar so doma ljudje govorili. Iskal sem si dela drugod, da bi kaj več zaslužil, vendar tamkajšnje vodstvo ni privolilo v to zaposlitev. Pri kmetu sem delal za plačo, s katero se ne da živeti. Razen tega gledajo tam na naše ljudi zviška in nas zapostavljajo...«

STEFAN JAKOPANEČ, prav tako iz Kranja, med drugim pravi takole: »Po polurnem bivanju v Avstriji so nas odpeljali v zapor, kjer smo bili 14 dni. Potem so nas poslali na delo h kmetom. Ze v zaporu smo sklenili, da se takoj, ko bo mogoče, vrnemo domov...«

DRAGO DOMITROVIČ iz Gorenje Save v Kranju pa pripoveduje: »Ko so prišli po nas kmetje, sem imel občutek, da sem v suženjski dobi. Kmet-

Izraelske čete so se umaknile iz Gaze in področja Akabe, s zadnjih delov egipt. ozemlja, ki so ga še držale v svojih rokah. Resolucijam Generalne skupščine je tako zadoščeno, ni pa še s tem rešeno zamočeno stanje na Bližnjem vzhodu.

Bilo bi preveč preprosto, če bi pričakovali, da bo zdaj zavladal mir v tem delu sveta in da se bodo VSI, ki jim je kaj do Bližnjega vzhoda, ISKRENO lotili reševanja trdega oreha. Prej je treba računati, da tisti, ki so iverjali celo vojni požar, da bi obrnili suezsko pravdo sebi v korist, tudi zdaj še niso vrli puške v koruzo in se odrekli svojim koristim na Bližnjem vzhodu. Tako ne bo nič čudnega, če bo namesto mirnega in sporazumnega urejanja sporov prišlo še večkrat do sastojev, zapletov in morda tudi kris na tem področju, saj je položaj na Bližnjem vzhodu še vse preveč prepleten s nasprotji, da bi ga lahko mahoma razvozlati.

Tako je treba gledati tudi na trenutni nesporazum glede Gaze. Izrael je ob umiku iz Gaze

LJUDJE IN DOGODKI
NAPETOST V GAZI

postavljal pogoje, naj bi egiptovske čete ne zasledile tega področja. Izraelske zahteve so naletele na podporo tudi pri nekaterih zahodnih državah, od katerih se je večina ogrela za kanadski predlog, naj bi Gazo internacionalizirali. Izrael trdi, da bi tako prepredili vpad arabskih »komandosov smrti« na izraelsko ozemlje in s tem tudi izraelske »masševalne« pogoje na egiptovsko ozemlje. Toda ali to ne velja prav tako za vsa ostala egiptovsko-izraelsko mejo in ne samo za ozek mejni pas ob Gazi? In končno, ali je res treba s silo odgovoriti na morebitne egiptovske izpade? Za arabske »vpade«, če že res pride spet do njih, so tudi druge poti (n. pr. prek OZN in nje-ne komisije za nadzorovanje premirja), ne samo »masševalne« akcije, ki lahko zanetijo nov plamen na občutljivem področju Bližnjega vzhoda.

Res je sicer, da je bila Giza

nekadaj del Palestine in je bila torej namenjena novi izraelski državi. V vojni med Arabci in Zidi leta 1948 pa so jo zasledile egiptovske čete in po sklepu premirja iz leta 1949 je uprava Gaze pripadla Egiptu. Tam je zdaj tudi 200.000 palestinskih beguncev in ti pomenijo nevarno vnetljiv material v medsebojnih napetih odnosih. Komu torej Giza — je vsekakor sporno vprašanje, toda NE ZDAJ. Ni naloga ZN in njihovih mednarodnih oddelkov, da bi se spuščali v vse te stare spore med Izraelom in Egiptom; njihov cilj je le vzpostaviti mir in red, ki ga je prekršil Izrael s napadom na Egipt. Zato so vsi poskusi, da bi prek mednarodnih sil dosegli kakršnokoli rešitev teh vprašanj, v očitnem nasprotju s sklepi ZN in nalogami njihovih oboroženih oddelkov. Vse take nakane so račun brez krčmarja. Mednarodne sile niso prišle na področje

Gaze in Akabskega zaliva, da bi ju okupirale, ampak so samo ločile dve strani v vojnem spopadu in posredovale pri vzpostavljanju miru. Njihova naloga — tako narekujejo resolucije Generalne skupščine — je vzpostaviti stanje, kot ga določa sporazum o premirju iz l. 1949. Mednarodne čete imajo le nalogo, da PREVZAMEJO zasedeno ozemlje od izraelskih enot in ga pozneje IZROČE egiptovski vojski. Kot je to veljalo doslej za suezski prekop in Sinajski polotok, velja PRAV TAKO tudi za področje Gaze. Egipt je zato povsem upravičeno zahteval, da mu oborožene sile ZN izročijo upravo nad Gazo. Vsaka druga rešitev bi v sedanjem trenutku še vedno pomenila spremembo stanja, kakršno je bilo pred napadom na Egipt, in nagrado napadalcu za njegovo nasilje. Izrael bi v tem primeru iztržil izkupiček iz svojega sumljivega investiranja v agresijo. Tega pa ZN ne smejo in ne morejo dopustiti.

MARTIN TOMAŽIČ

kratko, vendar zanimivo

V ZELEZARNI JESENICE SO SPREJELI TARIFNI PRAVILNIK

Delavski svet v Železarni Jesenice je razpravljal o tarifnem pravilniku. V razpravi je komisija prejela precejšnje število pritožb in predlogov. Osvojili so nekatere spremembe, ki bodo koristile celotnemu kolektivu. Razen tega, da je delavski svet sprejel tarifni pravilnik, je na zasedanju tudi kritično ocenil analitično oceno delovnih mest uslužbencev. U.

PREDAVANJE SVOBODE JESENICE

Medtem ko je bila v prejšnjih sezonah skoraj senzacija, če je bilo predavanje Ljudske univerze polno zasedeno, je to v letošnji sezoni vsakdanja stvar. To dokazuje tudi zadnje predavanje, ki ga je imel v ponedeljek zvečer šolski inšpektor tov. Kokalj. Pred nabito polno dvorano delavskega doma je govoril staršem, prosvetnim delavcem in članom šolskih odborov o šolski reformi. U.

KOLIKO MOTORNIH VOZIL JE BILO V NEDELJO V PLANICI

Za smučarske skoke na mamutski skakalnici v Planici je bilo letos izredno zanimanje. Domala vsa cesta od Podkorena do Rateč in krožna cesta v Ratečah je bila zasedena, ker so na njej parkirala vozila. Skozi Jesenice je vozilo v nedeljo 98 avtobusov, 391 osebnih avtomobilov, 141 motorjev, 6 motorjev s prikolico, 19 rollerjev, 6 mop-edov, 10 nepokritih in 81 pokritih kamionov, to je skupaj 747 motornih vozil. Promet v obe smeri je potekal skoraj brezhibno. Cesto I. reda med Jesenicami in Ratečami je torej v enem dnevu prevozilo 1494 motornih vozil. U.

SREDIŠČE JESENIC BO DOBILO LEPŠO PODOBO

Na prostoru vzhodno od poslopija Narodne banke na Jesenicah bodo gradili poslovno-stanovanjsko zgradbo, severno od poslopija Narodne banke pa tržnico. V poslovno-stanovanjski zgradbi bo lokal za lekarno in trgovino Slovenija-sport, v I. nadstropju 4 poslovni prostori za lekarno ter 12 pisarniških prostorov za razne koristnike, v ostalih nadstropjih pa bo 8 trosobnih, 9 dvosobnih in 2 enosobna stanovanja. Tržnica bo imela 4 prostore za prodajo sadja in zelenjave, 1 za prodajo rib, 2 za prodajo mesa, 1 za prodajo mleka, 1 za prodajo kruha, prostor za mlečno restavracijo ter potrebne upravne in druge prostore. U.

S SMETIŠNICO GA JE UBIL V Potoku v Tuhinjski dolini je bila v soboto v gostilni vesela družba. Iz nje sta se oddvojila dva fanta iz Lok. Po krajšem prepiru je eden udaril drugega s smetišnico po glavi, da se je nezavesten zgrudil. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je poškodbi podlegel. Nesrečna žrtev je 24-letni delavec Marijan Strahar. Pokopali so ga v tork v Lokah.

NA KRIŽU JE GORELO V ponedeljek zvečer je nastal oženj na Križu pri Kamniku. Sredi vasi sta bila nenadoma v plamenih svinjak in gospodarsko poslopje. Oženj je bil viden daleč naokrog, zato je prihitele kar 8 požarnih društev, ki so oženj omejevali, da se ni razširil na sosednja poslopja. Vzrok požara še ni znan.

V KAMNIKU NIMAJO AVTOBUSNEGA VOZNEGA REDA V Kamniku ne moreš nikjer najti voznega reda avtobusov. Včasih je visel v kaki izložbi

popoln vozni red za vse smeri, zdaj pa je na glavnem trgu samo oglasna deska avtobusa, ki vozi na progi Ljubljana-Gornji grad. Potrebno bi bilo, da se na trgu na kaki hiši ali pa v prazni oglasni omerici na bančnemu poslopiju namesti popoln vozni red avtobusov v vse smeri tudi pred izhodom iz žel. postaje mora viseti popoln vozni red avtobusov, zlasti pa še vozni red proti Kamniški Bistrici. Z.

PREBIVALCI OLŠEVKA IN HOTEMAŽ ZE PREJEMAJO POŠTO VSAK DAN

Vasi Olševka in Hotemaže sta spadali pod šenčurski poštni okoliš. Ker pa je tej pošti primanjkovalo uslužbencev, so vaščani prejeli pošto le vsak drugi dan. Pred dnevi pa so z velikim zadovoljstvom sprejeli vest, da bosta vasi prišli pod predvdorski poštni okoliš. Pismonoša jih zdaj obišče vsak dan. Cr

TRČENJE ZARADI NEPRAVILNEGA PREHITEVANJA

Dne 10. marca ob 16. uri je prišlo do prometne nezgode na cesti I. reda na sektorju Dovje —Hrušica med voznikom osebnega avtomobila S-2900, Francem Cerarjem iz Lukovice pri Domžalah in voznikom rešilnega avtomobila Jesenice Francem Kozarjem. Nesreča se je zgodila, ko je Cerar preniteval tovrstni avtomobil, prav tedaj pa je iz nasprotni smeri pripeljal rešilni avtomobil. Škode na osebnem avtomobilu je bilo okoli 40.000, na rešilnem pa približno 50.000 dinarjev. Tri osebe so bile laže telesno poškodovane. Odpeljali so jih v bolnišnico na Jesenice. Nesrečo je zagrešil voznik Cerar, ker je nepravilno prehiteval.

OTROCI ZANETILI POŽAR

10. marca ob 15.30. uri so otroci na pašniku pri vasi Ribno zanetili oženj. Pogorelo je okoli 1,5 ha pašnika. Ker je bil požar pravočasno opažen, so na kraj prihitele gasilci in ga pogasili. Škoda ni velika.

naša kronika

JAVORNIŠKA »SVOBODA« GOSTOVALA NA JESENICAH

V nedeljo zvečer je dramska družina »Svobode France Mencinger« gostovala v Mestnem gledališču na Jesenicah z igro »Kam iz zadreg«. Jeseničani žal niso pokazali do gostovanja takega razumevanja, kakršnega gledališki igralci javorniške Svobode prav gotovo zaslužijo. U.

JESENISKI GLEDALIŠČNIKI V NOVI GORICI

V soboto in nedeljo so jeseniški gledališčniki vrnili obisk tovarišem iz Nove Gorice, ki so gostovali na Jesenicah 3. februarja. V Novi Gorici so se predstavili z delom »Otroci prihajajo«. Z medsebojnimi obiski bogatijo repertoarje

ter skušajo pritegniti v gledališke dvorane čimveč občinstva. U.

OBISK V MG NA JESENICAH

Zene iz Zgornjesavske doline so si 7. marca ogledale predstavo Čapkove »Mater« v Mestnem gledališču na Jesenicah. Obisk je bil dobro organiziran in mnoge izmed obiskovalk so prvič videle kvalitetno gledališko predstavo v večjem gledališču.

MEDVODSKE ZENE ZA 8. MAREC

Občinski odbor SZDL je za 18. pomembni praznik organiziral dostojne proslave v Medvodah in Pirničah. V obeh krajih so pripravili tudi pester kulturni spored, ki je udeležencem zelo ugajal.

France Popit - sekretar Okrajnega komiteja ZKS

Tovariš Mirko Zlatnar odhaja na novo delovno mesto v Ljubljano

V ponedeljek, 11. marca, se je sestel v Kranju Okrajni komitej ZKS in razpravljajal o kadrovskih vprašanjih v zvezi z odhodom dosedanjega sekretarja MIRKA ZLATNARJA na novo službeno mesto v Ljubljano. Člani komiteja so soglasno izvolili za novega sekretarja tovariša FRANCETA POPITA. Tovarišu Mirku Zlatnarju, ki je skoraj pet let uspešno delal na Gorenjskem, se ob odhodu za njegov trud iskreno zahvaljujemo in mu hkrati želimo mnogo uspehov na novem delovnem področju. Prav tako pa želimo tovarišu Popitu, da bi bilo njegovo delo čim plodnejše in da bi se ob povratku med nami dobro počutil.

Levo France Popit, desno Mirko Zlatnar

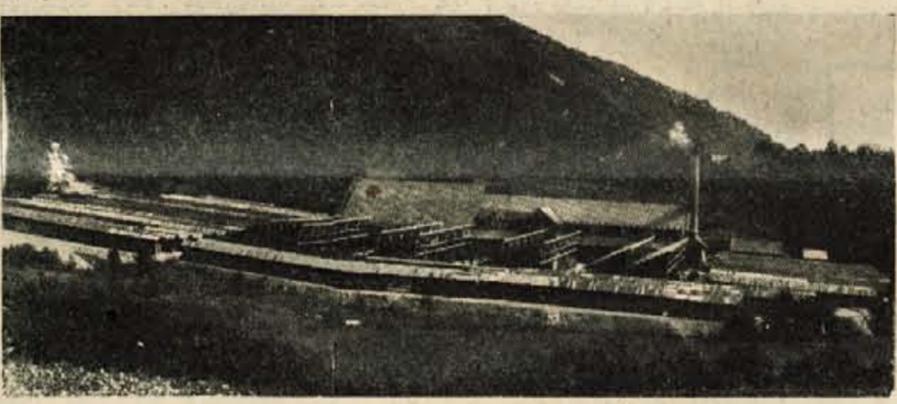
Organizacije SZDL se usmerjajo predvsem v obravnavanje ekonomskih vprašanj

RAZGOVOR Z MARTINOM KOŠIRJEM, PREDSEDNIKOM OBO SZDL V KRANJU

V zadnjem času so bili občni zbori organizacij SZDL. Prosili smo predsednika Občinskega odbora SZDL Kranj, tovar. Martina Koširja, naj nam pove nekaj glavnih misli o delu, problemih in uspehih te organizacije. Kako organizacija SZDL v občini Kranj pomaga pri uresničevanju ekonomske politike, ki je usmerjena na krepitve standarda? »Zadnji zbori članstva SZDL v kranjski občini so jasno pokazali prizadevnost te organizacije, da bi uresničila sklepe IV. plenaruma SZDL Jugoslavije. Odbori Socialistične zveze v kranjski občini se, po mojem mnenju, v celoti zavedajo nalog pri uresničevanju te politike, ki si prizadeva, da bi izboljšala življenjske pogoje delovnih ljudi. Prizadevanja SZDL za povečanje proizvodnosti dela so prav gotovo uspešna. Pozitivno je to, da so si vsi odbori SZDL postavili za osnovno nalogo čim bolj približati svojemu članstvu našo ekonomsko politiko. Ljudje si večkrat, ker ne poznajo dovolj objektivnega stanja pri nas, razlagajo nekatere gospodarske ukrepe napačno. Mislim pa, da je prav tu uspelo odborom SZDL, s pomočjo sindikata ter organov samoupravljanja, usmeriti svoje delo na pravilno pot.

o odbori SZDL so samoiniciativno sklicevali posvete z organi družbenega samoupravljanja — hišnimi sveti, potrošniškimi sveti šolskimi odbori itd. Razpravljali so predvsem o konkretnih nalogah organov samoupravljanja in zboljševanju njihovih dela. Nekateri odbori SZDL so s hišnimi sveti razpravljali tudi o ustanavljanju storitvenih obrtnih obratov itd. Seveda odbori SZDL in tudi organi družbenega samoupravljanja ne bodo kos tem nalogam, če se ne bodo za njihovo delo zanimali tudi ljudski odbori oziroma sveti pri ljudskih odborih. Napačno bi bilo, da bi sveti ljudskih odborov reševali probleme ločeno od organov družbenega samoupravljanja. Menim, da so sveti pri ljudskih odborih prav tako odgovorni za delo organov samo-

upravljanja. Sveti si sicer prizadevajo, da bi dejansko postali družbeni organi, vendar so včasih premalo samoiniciativni. Vse težnje zadnjih zborov članstva SZDL in tudi celotno delo organizacij SZDL je bilo v glavnem usmerjeno na krepitve organov samoupravljanja. Iz poročil in razprave na zborih lahko sklepamo, da se je organizacija SZDL v svojem javnem političnem delu dobro uveljavila. Na koncu bi povedal še to, da se vse pogosteje pojavlja misel o stalnih posvetih organov upravljanja, ki naj bi prispevali k izmenjavi izkušenj. Te misli ne bi kazalo zavreči, ampak temeljito proučiti. Za sedaj naj bi to vlogo organizacije posvetovanja prevzeli sveti pri ljudskih odborih, v nekaterih primerih pa tudi organizacije SZDL.

V Češnjevku je v desetih letih zrastle VELIKA OPEKARNA

LETOS BODO GRADILI KROŽNO PEČ IN DVE SUŠILNICE

Kako organizacije SZDL sodelujejo pri razvijanju delavskega in družbenega upravljanja? »Na področju delavskega in družbenega upravljanja v občini Kranj je opaziti znaten razmah, saj je v te organe vključenih več kot 3000 državljanov. Menim, da so organizacije SZDL za krepitve organov delavskega in družbenega upravljanja že mnogo storile, seveda pa še ne vsega. Na pobudo Občinskega odbora SZDL in Občinskega sindikalnega sveta je bilo organizirano stalno posvetovanje predsednikov delavskih svetov in upravnih odborov v občini iz vseh gospodarskih panog. Takih posvetovanj je bilo več in so prav dobro uspela. Doselej so bili sicer ti posveti sklicani bolj ali manj zaradi trenutnih problemov, v bodoče pa naj bi postali stalna oblika dela, da bi se organi delavskega samoupravljanja čim bolj okrepili. Na teh posvetovanjih smo razpravljali tudi o volitvah v nove delavske svete in pripravah na kongres delavskih svetov Jugoslavije. Odbori SZDL tudi stalno spremljajo delo organov družbenega upravljanja in jim v večini primerov nudijo pomoč. Nekateri

Opekarna v Češnjevku je edino tovrstno podjetje, ki je po osvoboditvi zrastle na Gorenjskem. Na tem kraju je bila pred desetimi leti mala poljska opekarna, v kateri so ročno izdelovali opeko. Lastnik Jože Štepihar iz Praprotnice jo je tedaj z zemljiščem vred prodal Okrajnemu ljudskemu odboru Kranj. Podjetje je sprejelo v službo 17 delavcev, ki so delali le poleti. Sprva je šlo zelo težko. Nato pa so zastaralo opkarno porušili ter zgradili večjo in modernejšo. Toda delovni kolektiv s tem še ni zadovoljen. Opekarna namreč še vedno obratuje le 6 mesecev v letu, ko so vremenske razmere ugodne. Določeno število delavcev morajo v zimskih mesecih odpustiti. Ope-

ko sušijo kar na zraku, to pa zahteva mnogo časa in prostora. Surove opeke nimajo kam vskladiščiti. Tudi žgalna peč ima zelo majhno zmogljivost. Letošnje pomlad bodo pričeli graditi krožno peč in dve umetni sušilnici. Tako bodo lahko povečali letno proizvodnjo od 1.300.000 opek na 4.000.000. Število delavcev pa bodo povečali le za pet. Podjetje bo lahko obratovalo 10 mesecev, 2 meseca v letu pa bodo delavci opravljali notranja dela. Delovne sile tako ne bo treba odpustiti.

Krožna peč in umetne sušilnice so podjetju neobhodno potrebne, če hoče prerasiti svojo proizvodnjo in razširiti asortiman. Odslej bodo izdelovali vse vrste opeke. Do sedaj so izdelovali večinoma le zidake, ker zlasti na podeželju votle opeke in stropnikov skoraj niso uporabljali. Krožna peč in sušilnici bosta predvidoma stali 32 milijonov dinarjev. Sredstva za gradnjo bo podjetje deloma krilo iz svojih skladov, najelo pa bo tudi nekaj posojila. C.

STARI OBRATI

GLAS GORENJSKE

OBLA TRŽIČ JE RAZPRAVLJAL O OKRAJNEM DRUŽBENEM PLANU

Razprava občinskega ljudskega odbora Tržič pretekli četrtek, je bila stvarna in odborniki so brez posebnih pripomb sprejeli poročilo o okrajnem družbenem planu. Za občinski ljudski odbor Tržič bodo letos na razpolago sledeča sredstva: 83.500.000 dinarjev za občinski proračun, 60.571.000 dinarjev za stanovanjski sklad, 24.921.000 za investicijski sklad, 743.000 za druge sklade, to je vsega 169 milijonov 735 tisoč dinarjev. Gozdni sklad za državni sektor bo razpolagal z 18 milijoni dinarjev, v ne-državnem sektorju pa s 3.870.000 dinarjev. Iz vodnega sklada bodo krili 3 milijone dinarjev predvsem za obnovo jezua na Loki pri Pogačniku.

DEJAVNOST ZABNICANOV NA GOSPODARSKEM PODROČJU

V kmetijsko zadrugo v Zabnici je vključenih 379 članov. V njenem sklopu delujejo naslednji odseki: živinorejski, strojni, poljedeljsko-semenski, sadjarski, trgovski, čebelarški, hranilno-posojilni, gozdarski, obrtni ter odkupni odsek. Med odseki komercialnega značaja sta najbolj delavna trgovski in lesni, od pospeševalnih pa živinorejski in sadjarski. KZ namerava letos kupiti prepotrebno veliko mlatilnico. Člani zadruge so osvojili tudi sklep, da bodo s pomočjo množičnih organizacij ustanovili sekcijo mladih zadrudnikov, ki se drugod že z uspehom uveljavljajo. KZ je napravila v letu 1956 za okoli 62.000.000 din prometa. Dobiček iz rednega poslovanja znaša 1.210.000 dinarjev, dobiček iz deviznega obračuna gozdnih sadežev 1 milijon 900.000 dinarjev, skupaj torej nekaj več kot 3 milijone dinarjev.

KZ je v letu 1956 odkupila 1.540.000 kg krompirja, 304.230 litrov mleka itd. Za svoje člane je med drugim nabavila 84.000 kg umetnih gnojil in 53.000 kilogramov otrobov itd.

Resen konkurent kmetovalcem v Zabnici pa je Kmetijsko posestvo Sorško polje, kjer zelo dobro gospodarijo. Imajo tudi močan strojni park.

Vrednost pridelkov je v letu 1956 znašala 9 milijonov 795.000 din. Kmetijsko posestvo ima svoj delovni načrt. Letos nameravajo pomnožiti živino in znižati cene pridelkom. Prodajali jih bodo direktno potrošnikom.

beležka

ALI BO OSTAL PROSVETNI DOM V PREDOSLJAH LE NA POL DOGRAJEN?

Vse organizacije v bivši občini Predoslje zadnje čase veliko razpravljajo o šoli in prosvetnem domu. Zgornje prostore zdaj obnavljajo, za kar je dal sredstva Občinski ljudski odbor Kranj. Ti prostori so namenjeni šoli. Prebivalci Predoselj in bližnjih vasi pa bi radi, da bi dogradili tudi spodnje prostore, v katerih bi se lahko sestajale in delale razne organizacije in društva. V nekdanji občini Predoslje, ki je pričela adaptirati prosvetni dom, je bila to edina gradnja in na zborih volivcev je slišati vrsto očitkov, češ da se vleče v nedogled. Menda je le malo krajev na Gorenjskem, kjer v teh letih niso ničesar zgradili. Prebivalci Predoselj želijo, da bi prostore, namenjene prosveti in organizacijam, čimprej dokončali, ker jih za uspešno delo nujno potrebujejo. Cr.

Zapisek na rob

DELAVCI NA MRAZU IN DEŽJU, ČAKALNICA PA PRAZNA

Tako je na železniški postaji v Mojstrani, Čakalnica II. razreda, ki je dolga leta služila kot garderoba, zdaj že več kot leto dni sameva lepo zaklenjena. Garderobo so premestili v novo zgrajeno poslopje, v katerem so tudi stranišča. Čakalnica III. razreda sprejme največ 100 ljudi, če se pošteno natačajo vanjo. Vsak dan pa se vozi iz Mojstrane na Jesenice vsaj 600 ljudi, od tega 400 z jutranjim vlakom, 300 jih mora stati na dežju in na mrazu ali pa morajo uravnati svoj prihod na vlak tako, da jim ni treba čakati. Kljub temu: zdaj postajo prenavljajo. Čeprav so dela začasno ustavili, je le vredno razmisliti: ali ne bi kazalo odstraniti steno med obema čakalnicama in tako razširiti prostor, v katerega bi šlo potem zlahka 200 ljudi?

Potniki pričakujejo, da bo železniška uprava njihov predlog upoštevala. -sk

NI JIM BIL MAR NE POTROŠNIK NE ZASLUŽEK — SVET ZA TURIZEM IN GOSTINSTVO OLO JE OSTRO OBSODIL SLABO DELO GOSTINSKIH IN TRGOVSKIH PODJETIJ V »PLANISKEM TEDNU«

(Nadaljevanje s 1. strani) »Planški tedenski« je bila letošnja najbolj množična turistična prireditve na Gorenjskem, ki jo je v treh dneh obiskalo okrog 30.000 ljudi. Odnos gostinske in trgovske mreže do te prireditve pa je bil tak, kakršen se ne sme nikdar več ponoviti, če hočemo količkanj izkoristiti turistične možnosti na Gorenjskem. Gostinska in trgovska mreža, ki je v tem primeru pokazala svojo negibnost, bi lahko dosegla neprimerno večji promet, saj mnogo ljudi sploh ni moglo kupiti jedi in pijače in celo cigaret ne. Nekatera gostinska (n. pr. hotel Razor) in trgovska podjetja sploh niso pokazala interesa, da bi na kraju ali v bližini prireditve postavila stojnice; nasprotno pa so bili celo primeri navijanja cen (n. pr. kruha, ki ga je v nedeljo zmanjkalo). Svet za turizem in gostinstvo OLO bo o tem problemu še temeljitje razpravljajal na prihodnji seji. V razpravi je bilo izrečeno mnenje, naj bi o tem razpravljali tudi upravni odbori Gostinske, Trgovinske in Obrtne zbornice ter ObLO Jesenice.

KRANJ POTREBUJE NOVO PEKARNO

Ze več let so premajhne in neustrezno urejene pekarnice v Kranju hud problem. Sanitarna in tržna inšpekcija sta že večkrat ugotovili, da bi bilo treba marsikateri pekarski obrat zapreti, ker ne ustreza niti delovnim niti higienskim predpisom. Vendar je to za sedaj neuresničljivo, ker bi sicer ostal del prebivalstva v občini brez kruha. Ko je imel Kranj na pr. šele 7000 prebivalcev, je bilo v mestu 13 pekarskih obratov. Sedaj, ko je prebivalcev več kot 20.000, pa je v Kranju pet pekarskih obratov manj, ki imajo mnogo manjšo zmogljivost kot pred leti, razen tega pa oskrbujejo s kruhom še okoli 4000 okoličanov. Peči so iz dneva v dan v slabšem stanju. Ponekod lahko vsak čas popolnoma odpovedo. Ker delajo pekarnice že nekaj let v treh izmenah, lahko cevi v par-

nih pečeh eksplodirajo ali pa se peči zaradi neprestane vročine podro. Maksimalno dopustno izkoriščanje pekarnice je peka v dveh izmenah, nikakor pa ne v treh. Tudi delovni pogoji v teh pekarnah so izredno slabi. Medtem ko so preje delali v istih prostorih največ trije ljudje, jih dela sedaj štirikrat toliko. Kljub prizadevanju pa ne morejo ob takih pogojih pekarnice napeči dovolj kruha. Upoštevati moramo tudi to, da v Kranj prihaja iz dneva v dan več tujcev in turistov, razen tega pa so pogoste tudi razne prireditve. Toda, če pustimo tudi to v nemar in računamo samo 24.000 potrošnikov, ki vsakodnevno izmed njih porabi dnevno povprečno 400g kruha, morajo kranjske pekarnice speči dnevno okoli 6000 kg kruha. Sedanja kapaciteta

pekarn, če pečejo v treh izmenah, pa je največ 4000 do 5000 kg kruha dnevno. Če upoštevamo vedno večje potrebe in če nečemo, da bi prišlo do zastojev v preskrbi, je treba takoj misliti na to, da bi pričeli v Kranju graditi novo pekarno. V ta namen je Pekarna Kranj zbrala iz sredstev za pospeševanje prometa in predelavo kmetijskih pridelkov, v katere priteka po en oziroma dva dinarja od kilograma moke, okoli 1.600.000 dinarjev. Z Okrajnega ljudskega odbora je sicer prenešeno nekaj sredstev iz tega sklada na občino, vendar letos ni še nobenih izsledov za gradnjo. Povečano zmogljivost pekarn pa nujno terja tudi razvoj turizma, saj zdaj še domačinom komaj ustre-

gorenjski obveščevalac

gorenjske bodice

ZDRAVNIŠKA DEZURNNA SLUŽBA Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Od privatnikov malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. Cena malih oglasov je: Preklj 20 din, izgubljeno 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20% popusta. V torkih, sredo in četrkih uradujemo do 15. ure.

Prodajam korenje in repo. — Velesov 24. Prodajam motorno kolo »Puch« 200 ccm. — Ambrožič Francka, Ljubno.

Prodajam krmo. — Matijevc, Podbrezje 86, Duplje. Prodajam takoj vseljivo dvostanovanjsko hišo na zelo lepem kraju. — Klanc pri Kranju 113.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Velesov 24. Prodajam motorno kolo »Puch« 200 ccm. — Ambrožič Francka, Ljubno.

Prodajam krmo. — Matijevc, Podbrezje 86, Duplje. Prodajam takoj vseljivo dvostanovanjsko hišo na zelo lepem kraju. — Klanc pri Kranju 113.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

Prodajam korenje in repo. — Tomažič Janez, Visoko 47, Šenčur.

rejskem. Plačam takoj, Naslov v upravi lista. V Kranju zamenjam lepo 2-sobno stanovanje z posebnim vzhodom za približno enakega. — Rehberger, Jezerška c. 27, Kranj.

Proglasam za neveljavno izgubljeno mesečno avtobusno vozovnico za mesec marec na ime Mali Marija, Golnik.

Svarim vsakogar pred nakupom mojega premoženja, ki bi ga prodal moj mož Pavlin Janez, Sp. Duplje 85. — Zena Pavlin Rezka, Sp. Duplje 85.

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest o tragični smrti naše ljubljene hčerke - sestre

MARIJE DOLINŠEK Obenem se zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so spremlili na njeni zadnji poti.

Zaljubljeni: oče, mati, brat Lojze, sestre Pavla in Angelca ter Jerebovi in Ferjanovi.

KINO »STORŽIČ« KRANJ 15. marca, ameriški barv. film »ONA JE VEDELA KAJ HOČE«, ob 16., 18. in 20. uri.

16. marca, ameriški barvni film »ONA JE VEDELA KAJ HOČE«, ob 16., 18. in 20. uri ter angleški barvni film »SVENGALI« ob 22. uri.

17. marca, ob 9.30 in 14. uri angleško ital. barv. film »ROMEO IN JULIJA« ter ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni film »ONA JE VEDELA KAJ HOČE« — zadnjikrat.

KINO »TRIGLAV« PRIMSKOVO 16. in 17. marca, ameriški film »VIKEND V LADORFU«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

KINO »SVOBODA« STRAZIŠČE 16. in 17. marca, angl. barvni film »SVENGALI«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

KINO NAKLO 16. in 17. marca, angleško-italijanski barvni film »ROMEO IN JULIJA«. V soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

KINO »RADIO« JESENICE 15. marca, amer. film »PRELOMNICA«, ob 18. in 20. uri. 16. in 17. marca, mehiški film »MEHIKA V PESMI«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — dopoldan ob 10. uri matineja mladinskega filma.

KINO »PLAVŽ« JESENICE 15. marca, francoski film »OTROCI LJUBEZNI«, ob 18. in 20. uri. 16. in 17. marca, amer. film »PRELOMNICA«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — dopoldan ob 10.30 uri matineja mladinskega filma.

KINO ŽIROVNICA 16. in 17. marca, amer. barvni film »TROBENTE OPOLDNE«. KINO DOVJE MOJSTRANA 16. in 17. marca, francoski film »OTROCI LJUBEZNI«.

KINO RADOVLJICA Od 16. do 18. marca, ameriški glasbeni film »BELI JORGOVAN«. V petek in soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. uri.

KINO LJUBNO 16. in 17. marca, ameriški film »DEKLE Z DEZELE«. V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 16. in 18. uri.

KINO »SORA« SKOFJA LOKA Od 15. do 17. marca, ameriški barvni film »GOG«.

KINO »KRAVAVC« CERKLJE 16. in 17. marca, nemški film »TROMBA«. V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

GLEDALIŠČE »PREŠERNOVO GLEDALIŠČE« KRANJ Petek 15. marca ob 17. uri zaključna predstava za gimnazijo Kranj. Armand Galacrou: »NOČI JEZE«.

Nedelja 17. marca gostovanje v Skofji Loki ob 16. uri izven in za podoželje ter ob 20. uri za abonma in izven Alojz Remec: »MAGDA«.

Naneslo je tako, da sem prejšnji teden pribrel na Suho pri Kranju. Ze koj početka sem naletel na nekoga kmeta, ki je na zadnji konec voza pribil rdečo cunjjo. Začuden sem ga vprašal, čemu mu bo tista cunjja, pa mi je možakar takole pojasnil:

»Česa si še ne bodo izmislili! Zda pravijo, da morajo biti vozovi opremljeni z rdečimi lučmi. No, če ni človek preveč natančen, je namesto rdečega stekla tudi rdeča cunjja dobra.«

»Jaz nimam nič proti, vi tudi ne, kaj bodo pa prometni miličniki rekli, boste pa že ob priliki slišali,« sem se poslovil od »domiselnega« kmeta, ki varčuje z denarjem, da bo lahko plačal kaznen.

Ko sem zadnjič hodil po Komendi, sem opazil, da ambulanta, od katero sem se svoj čas obregnil, ko dobro opravlja svoje poslanstvo. Do sem je vse v redu, ni mi pa vse tisto, čemur bi rekli red in čistoča v tej hiši. — Pod to streho se namreč stiskajo: prosvetna dvorana, pošta, krajevni urad in gostilna. Kako bi bilo, če bi se v bližnji bodočnosti sestali odgovorni ljudje in pregledali, kje tiče napake, ki jih očita. Čas bi bil, da bi sklenili tudi najemne pogodbe s strankami, ki stanujejo v tej hiši. Menda tudi najemnin ne plačujejo, ker ne vedo, komu grede to dajate. Prav nič narobe bi ne bilo, če bi si v tem posloplju omislili tudi hišnika.

V živi meji okrog tega posloplja sem ta dan naletel na pravi »odpad«. Vse najdeš tam: od konzervnih ška-

tel do steklenic, skratka vse, kar je stanovalec v naspoto. — Kako bi bilo, če bi se stanovaleci doma domenili za ograjeno smetišče, kamor bi odlagali odpadke!

Prejšnji teden zvečer sem na kranjskem placu srečal znanca. Tako je hitel, da mu je zadnji konec kar spodnašalo, ko je divjal okrog opla. (Tako nekako kakor motorju na dirkah).

»Hej ti, kam pa bežiš?« sem zavpil za njim. Deduc je prestrašen zasukač glavo in zašljajal, da mu je v nogah kar zaškripalo.

»O Matiček, glej ga, v teater grem!« je sopihal in si brisal potno čelo.

»Saj še ni osem,« sem ga miril. »Ja veš, imam še delo v teatru.«

Pogled mi je obtičal na kanglici, ki jo je znanec krčevito stiskal v pesti.

Kaj pa bo s to kanglo v teatru? Menda ne neseš s seboj večerje?»

»Kje neki,« je zamahnil možakar. »Veš, tu notri imam olje. Tista vrata na balkonu moram še prej namazati, da ne bodo tako škripala kot duše v vicah.«

Kaj te pa brigajo tista vrata. Naj škripljejo! Med dejanjem jih nihče ne odpira, če pa škripljejo med odmorom, pa tudi ni nobena škoda,« sem ga tolažil.

Ti pa res ničesar ne veš! Pa tudi tega ne veš, da se obiskovalci Prešernovega gledališča še vedno niso sprijaznili z mislijo, da ni dostojno vstopati v dvorano med dejanjem. Vidiš, ko vstopajo na balkon, tista vrata s škripanjem požro ves tekst.«

V naravi človeka je, da se, kadar je sam, počuti šibkega in neodločnega. Ta pojav je zlasti občuten tedaj, kadar človeka pesti usoda z najrazličnejšimi tegobami.

To je bil menda tudi vzrok, da so ondan »prekaljeni« zakonci v eni izmed kranjskih starij staknili glave. Videti je bilo, kakor bi kovali zaroto. Na moč tajinstveni so bili. Pomenek se je sprva sukul okrog vsakdanjih malenkosti, pozneje so se spravili nad Dan žena.

Glejte, danes je 8. marec — Dan žena,« se je oglašil eden izmed mož. »Sem res firbčen, kdaj se bodo spomnili na nas moške?»

Kdo pravi, da se ni še nihče spomnil,« je povzdignil svoj glas plešasti možakar na nasprotnem koncu mize. Njegov obraz, drži, gibi in celo glas so pričali, da je v letih zakonskega življenja divjalo čezenj nič koliko družinskih viharjev.

Kdo pravi, da se ni še nihče spomnil,« je ponovil. »Naš god — praznik mož je že tako star, da smo nanj že pozabili.«

O kakšnem prazniku pa klobasaš?« se je oglašil prvi. »Potrpi! Vse lepo in prav, da imajo žene svoj dan, saj ga zaslužijo. Glejte brajve v nesreči, tudi mi imamo svoj praznik, žal, se tega ne zavedamo! Res, v nedeljo ga imamo. 10. marca je 40 mučenikov...«

Vzdih olajšanja so se pebožno dvignili pod gostilniški strop in kozarci so trčili. — Mučeniki so našli svoj praznik in pravico...

Vas pozdravlja Vaš Bodičar!

Industrija pletenin, rokavic in konfekcije, Kranj razpisuje delovno mesto Nabavne referenta

Pogoji: srednja ekonomska šola z nekaj let prakse na tem delovnem mestu — trgovski pomočnik in nad 5 let prakse z znanjem nemščine.

KOMISIJA ZA VOLITVE IN IMENOVANJA PRI OBČINSKEM LJUDSKEM ODBORU TRZIC razpisuje

na osnovi 97. člena Statuta občine Tržič sledeča delovna mesta v upravi ObLO Tržič:

1. Referenta za imovinsko pravne zadeve v Oddelku za finance.

Pogoj: pravna fakulteta, 5 let upravne prakse.

2. Računovodja(kinj) v Oddelku za finance. Pogoj: srednja strokovna izobrazba, dve leti prakse v finančni službi.

3. Gradbeni referent v Oddelku za gospodarstvo. Pogoj: višja strokovna izobrazba, tri leta gradbene prakse ali srednja strokovna izobrazba in 5 let gradbene prakse.

4. Referent za šolstvo, prosveto in kulturo v Oddelku za splošne zadeve. Pogoj: srednja strokovna izobrazba, tri leta prakse v upravnih poslih.

5. Administrativna moč v Oddelku za splošne zadeve. Pogoj: dve leti administrativne šole ali administrativni tečaj in dve leti pisarniške službe.

6. Administrativna moč v Posredovalnici za delo. Pogoj: dve leti administrativne šole ali administrativni tečaj in dve leti pisarniške službe.

Plača po uredbi in dopolnilna plača za delovna mesta pod 1., 3. in 4. po odloku o dopolnilnih plačah.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje, s kratkimi podatki o dosedanjih službah in o strokovni izobrazbi, sprejema Občinski ljudski odbor Tržič do 31. marca 1957.

TRANSTURIST — ŠK. LOKA uvaja dne 11. marca 1957 novo avtobusno progo

Table with columns: km, odhod, Zg. Besnica, prihod, 13.25, 7.00, odhod, KRANJ, odhod, 13.10, 15.79, odhod, Mavčiče, odhod, 12.53, 21.73, odhod, Medvode, odhod, 12.41, 33.75, prihod, LJUBLJANA, odhod, 12.20

Avtobus vozi ob delavnikih.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

V soboto 16. in nedeljo 17. marca ob 19.30 uri Karel Capek »MATI«.

TRŽNI PREGLED

V KAMNIKU Zaradi semanjega dne je bil v terek živilski trg v Kamniku zelo živahen. Trg je bil založen v vsakovrstnim blagom, ker ob taki priliki pridejo prodajalci tudi iz oddaljenejših krajev. Veliko je bilo naprodaj jajčk po 13 in 14 din komad. Jabolka so bila 30 in 35 din, zelo lepe kanadke pa po 45 in 50 din kg. Radiča je čedalje več, vendar ga prodajalke drže še vedno po 160 din kg. Regrata pa si dobil za 20 din kar zvrhano slededico. Čebulo so prodajali po 100 din kilogram (v trgovini je po 96 dinarjev), česen pa 10 din glavico. Posebno mnogo je bilo semen črne detelje po 400 do 450 din liter.

V KRANJU V ponedeljek je bila izbira na živilskem trgu v Kranju izredno pestra. Obiskovalcev je bilo tudi precej in mnogi od njih so kupovali predvsem najrazličnejše vrste semen. Cene se niso dosti spremenile. Jajca so bila še vedno po 14 din komad, čebula po 100 dinarjev, radič 25 dinarjev liter, korenje 30 din kilogram, fižol 60 do 70 din kg. Prodajalci so prinesli na trg tudi nekaj pletenin, lončenih in drugih domačih izdelkov.

V SKOFJI LOKI Cene, ki smo jih v sredo zabeležili v Skofji Loki, so bile naslednje: zelje v glavah in kisljo zelje 50 din kg, kislja repa 20 din merica, radič - merica 25 dinarjev, jabolka 55 din kg, čebula 110 din kg, glavica česnja 10 do 12 din, por 7 din kom, črna redkev 5 din kom, liter sladke smetane 150 din, sirček 12 din kom, jajca 14 din kom, peteršilj 10 din zavitek, korenje 30 din kilogram, fižol 60 do 70 din kg. Prodajalci so prinesli na trg tudi nekaj pletenin, lončenih in drugih domačih izdelkov.

ZAHVALA Vsem, ki ste ob prezgodnji izgubi naše nenadomestljive mame

MARIJE POGACNIK ROJ. MERSOL

sočustvovali z nami, jo v tako lepem številu pospremili na njen poslednji dom in pokrili njen grob s svežim cvetjem — iskrena hvala. Posebej se zahvaljujemo vsem zdravnikom za poštovovalno zdravljenje, č. duhovščini in pevskeemu zboru.

Zalujoča družina Pogacnik, Radovljica.

V TRZICU Rojeni: Francka Dobre, rojena 5. marca na Loki. Poročili so se: Milan Križnar, inženir in Viktorija Rupar.

Umrli so: Branko Brezar, otrok iz Bistrice in Katarina Meglič rojena Jeraj, gospodinja.

V SKOFJI LOKI Rodila je: Bernarda Pleško iz Stare Loke 87 sina Janeza. Poročili so se: Mihael Semrajc, oficir JLA in Jožica Zupan, ind. delavka.

Umrli so: Marija Tavčar, Franc Volčjak, Vladimir Mrak, Marija Klemenčič roj. Bertonec, Janez Trojar.

V KRANJU Rodile so: Marija Krajšek, tov. delavka — deklko; Franca Pogačnik, tov. delavka — deklko; Justina Brinšek, gospodinja — deklko; Elizabeta Sink, gospodinja — dečka; Marija Pirc, sobarica — dečka; Marija Burgar, nameščenka — deklko; Marija Oman, gospodinja — deklko; Marija Rihtaršič, gospodinja — deklko; Silva Stular, bol. strežnica — dečka; Sonja Stumulak, tov. delavka — deklko; Vera Hostnik, nameščenka — deklko; Vida Keber, gospodinja — deklko; Ana Pahar, tov. delavka — deklko; Marjeta Lapuh, vrtna delavka — deklko; Karolina Stefe, nameščenka — deklko; Marija Teran, uslužbenka PTT — dečka; Francka Subic, tov. delavka — deklko; Olga Medič, uslužbenka — dečka; Marija Dolenc, gospodinja — dečka; Alojzija Dolenc, gospodinja — dečka; Ana Mlinar, nameščenka — deklko; Jožefa Jurčič, gospodinja — deklko.

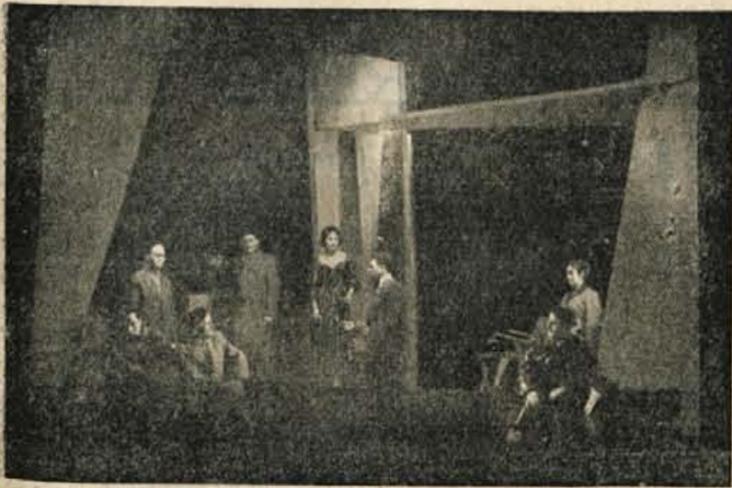
Poročili so se: Vidoslav Momič, podoficir JLA in Vera Stojanovič, gospodinja.

PREPEP ZARADI MALENKOSTI I. H. in A. M. stanujeta v isti hiši v Starem dvoru pri Skofji Loki. Zato uporabljata skupno ista vrata, vežo in stranišče. 13. decembra lani okoli 13. ure je prišel v svoje stanovanje I. H. in pustil za seboj odprta vrata. To je sstanovalec A. M. tako ujezilo, da je zahteval, da I. H. takoj zapre vrata, pri tem sta se sporekla in v spopadu drug drugemu povzročila lažje telesne poškodbe. Sodišče ju je obsodilo — I. H. na 10 dni zapore, A. M. pa na 15 dni zapore pogojno za eno leto. Kazen jima bo v opomin, da se v bodoče ne bosta več zaradi takih malenkosti pretepala.

SS S SODIŠČA

KAR TRI KOLESA JE UKRADEL L. L. iz Kovorja pri Tržiču je že lani začel krasti kolesa. V kazenskem postopku so ugotovili, da je v letu 1956 ukradel tri kolesa, eno na veselici v Dupljah, drugo v Bistrici, tretje pa v Bombažni predelnici in tkalnici v Tržiču. Razen tega je postopoma vzel najmanj 150 ščipalk za perilo v Lesno industrijskem podjetju v Tržiču, kjer je bil zaposlen. Za vse te tatvine ga je sodišče ob upoštevanju, da do tedaj še ni bil kaznovan in da je dejanje odkrito priznal ter zaradi njegove mladosti obsodilo na eno leto zapore.

PREKUPČEVALCI SPET NA DELU V zadnjem času še vedno zasledimo razne prekupčevalce, ki po vaseh prodajajo manj vredno blago kot blago boljše kvalitete. Zaradi takega prekupčevanja sta se pred kratkim znašla pred sodiščem v Kranju J. M. in M. J. iz Kamenskega pri Splitu. V preteklem letu in tudi letos sta v Hrastju in okolici Tržiča prodajala razno blago za moške in ženske obleke, ki sta ga nakupila v Ljubljani. Razen tega sta prodajala tudi ročne ure in razne okraske. Z ozirom na to, da sta bila že kaznovana zaradi podobnih dejanj, ju je sodišče

DRAMA MODERNEGA FRANCO-SKEGA PISATELJA ARMANDA SALACROUJA »NOČI JEZE«. JE EDINO KVALITETNO MODERNO DELO, KI SMO GA V LETOŠNJI SEZONI DOSLEJ VIDELI V PREŠERNOVEM GLEDALIŠČU

Intervju z dramaturgom PG v Kranju

SLOVENSKA IZVIRNA DRAMA IN PROBLEMI OKROG NJE

Uredništvo Gorenjskega glasu se je obrnilo na pisca pričujočih vrstic z vprašanjem, kakšen je naš odnos do uprizarjanja slovenskih novitet.

V vprašanjih, ki ste nam jih zastavili, je izrecno poudarjeno, da vas predvsem zanima, kakšen je praktičen odnos gledališkega vodstva do teh vprašanj. Tako je edino prav. V načelnih pogledih — o teh bo govorila kasneje — se vsi bolj ali manj strinjamo, nerodna pa stvar postane, brž ko je treba od besed k dejanjem.

Ne glede na to, kakšne narave je ta nerodnost in nevednost, bom uvodoma čisto na kratko približal, da bo gledališče še v tej sezoni uprizorilo eno izmed neuprizorjenih izvirnih tekstov, ne glede na to, da danes še ni moč z vso gotovostjo izreči poslednje sodbe, kdo bo tisti srečnež, ki ga bo doletela ta sreča. Tekst Martine Bidovčeve ne prihaja v tem okviru v poštev, ker je bil tako s strani umetniškega vodstva, kakor s strani družbeno-upravnih organov že sprejet v program. Uprizorili bi ga bili že za Novoletno jelko v pretekli sezoni, pa smo nenadoma prišli do zaključka, da je delo bolj primerno za šolsko in odrasla mladi kot za otroke iz predšolske dobe. Iz takih razlogov je bil program spremenjen in uprizorili smo Frana Milčinskega pravljico »Mogočni prstan«. Res je, da tudi ta pravljica, pa najsi po ustaljenih literarnih zgodovinskih sodbah velja za biser v slovenski mladinski in otroški literaturi, ni izpolnila naših pričevanj, niti ni spričo častitljivosti avtorjevega imena potrdila prognoz, ki smo jih postavili. Odgovor je zagadelj kratak: Martine Bidovčeve »Nesrečni tolar« je za sedaj najresnejši pretendent, ki prihaja v poštev, v kolikor to zadeva mladinski program. Bili smo celo mnenja, da bi ga poleg »Mogočnega prstana« uprizorili kot drugo mladinsko slovensko delo še to sezono. Izgledi na trenutno niso najboljši. Razlogi so povsem praktični — gledališkega značaja, ne pa načelni.

Neprimerno teže pa bo odgovoriti na tisti del vprašanja, ki zadeva trenutno najbolj aktualno in perečo vprašanje: sodelovanje Prešernovega gledališča na festivalu izvirne slovenske drame v Ljubljani, ki bo predvidoma enkrat v drugi polovici meseca maja v Mestnem gledališču.

Zakaj je temu tako? Izbor ne bo velik. Vsega tri drame so nam na razpolago. Če do njih sicer nimamo načelnih pomislekov, pa so zelo tehnično, čisto gledališko praktični. Smo na koncu sezone. Ljudje bi se radi smejali, naši teksti pa so tradicionalno slovenski, se pravi, da je v njih smehu odmerjen zelo skop prostor. Ob seg pričujočega sestavka in tudi na men nam ne dopuščata, da bi razpravljali na dolgo in široko, zakaj je tako. Povedal bom kar naravnost svoje osebno mišljenje: delo Dominika Smo-letta, omnibus treh enodejank, ki bi jim lahko dali skupen naslov »Tri igrice« zaslužijo uprizoritev zaradi umetniških kvalitete, ki jih delo ima — bojimo se le, da njegovega dela, ki je izrazito sodobno, tako po idejni kot formalni izvedbi, naše občinstvo ne bo razumelo in da si bomo z našo odločitvijo nakopali val očitkov, ki bodo koreninili zgolj v nerazumevanju do sodobnih umetniških hotenj, ki bi jim lahko dali skupni imenovalec: Beckett in »V pričakovanju Godota«.

Ostali dve drami — avtor prve je Juro Kislinger z delom »Na slepem tiru« — druge pa Jože Sircel z dramo »Bele luči«, sta si po umetniških kvalitetah zelo blizu. Prva se v snovno-doživljajskih okvirih giblje v slovenski polpreteklosti in obravnava moralni razkroj slovenske — politične emigracije po drugi svetovni vojni in z retrospektivnimi posegi našo revolucijo v letih 1941—45. Jože Sircel je napisal svoj »Optimistični nokturno« — tako je delo podnaslovil — obrav-

nava pa problematiko študentovskega zakona in vsega, kar ta prastara ustanova prinaša s seboj v novih življenjskih okoliščinah povojnega časa. Delo je zakoreninjeno v večerajšnjem in današnjem dnevu, toda tudi vanj posegajo prebliski naše povojne polpreteklosti, ki je s svojimi revolucionarnimi duhovnimi in socialnimi pretresi udarila in zaznamovala najmlajšo generacijo.

Gordijski vozle pomislekov in nezaupanja v novo nastajajočo dramsko literaturo bo presekala odločitev umetniškega in gledališkega sveta, ki bosta te dni razpravljala o dokončni odločitvi.

Če bo vse odločujoče spremljala misel, da gledališče ni in ne more biti brez ustvarjalcev — dramatikov, da je sleherni vzpon v zgodovini slovenskega gledališča sovpadal z ustvarjalnim vzponom naših književnikov-dramatikov, ki so prav s tem, da so se o svoji ustvarjalno umetniški moči in nemoči lahko prepričali na lastne oči o vrednosti in pomembnosti svojega dela — potem odločitev ne bo težka. Noben dramatik pa tudi umetnik z drugih področij umetniškega ustvarjanja se še ni razvil, če za njegovo delo ni nihče vedel, ga bolj ali manj objektivno ocenil, saj je prav za dramatikov razvoj nujno potrebna preizkušnja njegovega dela pred občinstvom. Drama, ki je niso nikdar igrali,

ni drama — temveč ostane samo literatura in nič več. Gledališko delo je moč oceniti samo pred občinstvom. Mnogokrat se je že zgodilo in se bo še, da je na videz slab tekst doživel nepričakovan uspeh, pa se je tudi in se še bo, da so propadla na sceni premnoga dela, od katerih se je veliko pričakovalo.

Nobeno tarnanje in jadikovanje o maloštevilnosti in revščini slovenske dramske zapuščine ne bo rodilo novega dramatika. Naša dramatika je pač taka, kakršna je naša splošna narodna preteklost, ona je samo del, najbolj resnični del njenega obraza. Danes smo zrel narod z vsemi lastnostmi polnokrvne in državne nacije, zato sta kulturni dolg, pa tudi kulturna sramota neprimerno večja kakor sta bila v preteklosti, ko je slovenski dramatik imel razmeroma majhne možnosti za to, da bi lahko videl svoja dela uprizorjena. Ali predstavlja uprizoritev slovenske novitete za sodobno gledališče res tako strašanski problem? Kar priznajmo si, da ne! Današnjega gledališča ne vodijo pri programski politiki profitarški nagibi. Sredstva, ki jih daje družba za razvoj naše kulture, pa so prav tako namenjena tudi zato, da se ob podpori vse družbe lahko razvije prvi in neogibno nujni ustvarjalni del gledaliških hotenj — slovenski dramatik.

RADO JAN

Violinist Igor Ozim koncertira v Kranju

Igor Ozim je mlad violinist, ki je končal svoje študije v Ljubljani pri prof. Leonu Pfeiferju in v Londonu na Guildhall School of Music pri znamenitem profesorju Maxu Rostalu. Na dveh velikih mednarodnih tekmovanjih je bil nagrajen s 1. nagrado: v Londonu s Fleschovo zlato kolajno in v Münchenu. Njegova umetniška pot je šla strmo navzgor. Gostoval je v vseh večjih jugoslovanskih mestih, na festivalu v Dubrovniku, dalje v Londonu, Liverpoolu, Parizu, Varšavi, Stockholmu, Oslu, Helsinkih, Budimpešti, Luzernu ter v šte-

vilnih mestih Nemčije, Italije in Švice. S svojimi koncerti je dokazal, da ni samo prvi jugoslovanski violinist, temveč tudi eden od pomembnih evropskih umetnikov, ki uživa zaslužen sloves. Ravnokar se je vrnil z obsežne štirimesečne turneje po zahodni Evropi.

V Kranju bo koncertiral 18. marca ob 20. uri v okviru abonmajskih koncertov, ki jih prireja Koncertna direkcija Slovenije s sodelovanjem Glasbene šole. Spored koncerta obsega Vitalijevo Chaconno, Beethovovo »Pomladno sonato«, Matičičev Poem, Prokofjevlevi

skladbico Vila Zima, Schumannov Intermezzo in Bartokovih 6 romunskih plesov. Pri klavirju bo pianist prof. M. Lipovšek.

filmi, ki jih gledamo

»MARTY«

Film je doslej edina umetniška zvrst, ki je tako tesno povezana z industrijo, da pri njej ni mogoče ločiti umetnosti od industrije. To izvira že iz samega značaja sedme umetnosti, ki ne more živeti brez velikih industrijskih naprav in komplcirane tehnike. To je eden izmed vzrokov za to, da vidimo tako malo dobrih filmov, drugi pa je isti v vseh umetnostih: resnična in velika umetnina pride komaj ena na tisoč povprečnih in slabih del.

Tako se zgodi, da vidimo megle vsega tri, štiri dobre filme

na leto — včasih pa še toliko ne. Ameriški film »Marty« je eden izmed njih, ena tistih redkih filmskih umetnin — mogoče je v vseh petih desetletjih, odkar obstoja film, nastalo petdeset filmov, boljših od tega.

Ne povejmo ničesar o zgodbi, ne povejmo ničesar o male znanem režiserju (Delbert Mann) in še manj znanih igralcih (Betsy Clair in Ernest Borgnine nastopata v glavnih vlogah), povejmo samo to: ta film je treba videti. Kdor ga bo zamudil, si lahko očita, da je zamudil redke umetnine in velike umetniške doživljaje. mm

5 SLIKARSKÉ RAZSTAVE V KRANJU

SLIKARSTVO ZGODNJE RENESANCE V ITALIJI

Preteklo nedeljo je bila odprta v Mestnem muzeju v Kranju razstava reprodukcij pod naslovom »Slikarstvo zgodnje renesance v Italiji«. Novost te razstave je v tem, da spremlja obiskovalce pri ogledu slik po magnetofonu reproducirana renesančna glasba in likovna razlaga, kar predstavlja novo, zlasti pa izvirno obliko likovne vzgoje. Da bi bila zajeta vsa renesančna umetnost, so sklenili dodati glasbenemu in likovnemu komentarju še literarni pregled iz te dobe.

Iz likovne razlage povzemamo nekatere misli o renesančnem slikarstvu. — V 15. stol. se umetnost Zahodne Evrope razvije v dveh smereh: sever nadaljuje gotsko tradicijo, v Italiji pa nastane na osnovi umetnosti Giotta in njegovih naslednikov nov stil, tako imenovana italijanska renesansa.

Priprave za novo umetnost predstavljajo filozofska načela humanizma, znanstvene smeri, ki je cvetela v 14. in 15. stol. in ki je vzbudila predvsem zanimanje za kulturo antičnega sveta ter oživila interes za človeka-poedinea in naravo, ki ga obdaja. Ob času cesarja Konstantina je zmagovalo krščanstvo, poganstvo pa so preganjali tako hudo, da so uničili vse kipe in slike in hkrati z njimi tudi knjige in zgodovinske spise, navodila in pravila. Slikarsko umetnost so na slaboten način začeli zopet Grki-Bizantinci, vendar so slikali na moč surovo. Nova umetnost se je rodila šele z Giottom. Na naši razstavi je slikar zastopan z reprodukcijami fresk. Šele ta je vzbudil v življenje že stoletja pokopano antično umetnostno znanje. Iz tega zgodovinskega nazora je vzklikla beseda renesančment - renesansa, ki se je ohranila do danes.

Pravo reformo stila prinese v slikarstvo šele Masaccio. Njegove freske predstavljajo morda najbolj revolucionarno umetnostno dejanje vse do Michelangela.

Tudi študiji perspektive so v vseh renesančnih slikarskih delavnica posvečali veliko pozornost. Mojstra perspektive sta Paolo Uccello, sloveči slikar bitk, in Andrea Del Castagno, čigar slika zadnje večerje pomeni v tem času višek pravilnega upodabljanja prostora.

Risarska kultura je bila zlasti razvita v Toscani. Firenški mojstri Pollaiuolo in drugi so bili tako spretni risarji, da so po tej svoji sposobnosti preselili vse ostalo umetnost Zah. Evrope. Neprekosljiv v risbi je Sandro Botticelli iz Firenze. Najbolj značilni njegovi deli: Primavera — Pomlad in Rojstvo Venere sta zastopani tudi na razstavi. — Razstava bo odprta do 20. marca.

60-LETNICA SMRTI MATIJE VALJAVCA

Matija Valjavec - Kračmanov, pesnik Storžičevega kraljestva je bil rojen 17. februarja 1831

na Srednji Beli pri Preddvoru, je obhajal lani 125-letnico rojstva, letos 15. marca pa se bomo spominjali 60-letnice njegove smrti. — Bil je slovenski pripovedni pesnik in jezikoslovec. Služboval je kot profesor v Varaždinu in Zagrebu. Zbiral je ljudsko blago in zlagal legende, spisal pravljico »Pastir« in mnoge živalske pravljice, dalje romantično pesništvo »Zora in Sonce« ter nekaj idil. Izdal je zbirko pesmi in »Narodne pripovetke« v kajkavščini. Zlasti pomembno je njegovo znanstveno delo na področju staroslovenske književnosti in proučevanja slovenskega naglasa.

—▽—

Iskreno prepričani, da je bil Valjavec vpliv na našo kulturo, na naš razvoj, pozitiven in da je že dolgo trajen, bomo le-

BOTTICELLI: PORTRET MOZA Z MEDALJO

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOST
FILM

ZADNJA STRAN

MILO MALENEK
KONČIČ
VIGINCI
ROMAN

21

Nalahno se je dotaknila fantove široke, lopataste dlani. Pod prsti je začutila obrunke, ki so jih bile njegove roke polne, kožo je imel suho in hrapavo kot svinjsko usnje. Nasmehnila se mu je:

„Torej si le prišel?“

„Že včeraj,“ je rekel in sedel nazaj k peči.

Urša je prinesla večerjo in Ana je sedla k skledi, ne da bi se ji prav ljubilo jesti. Zajela je nekajkrat, odložila žlico in razmotala zavoj. Dala je dekli kupljeno blago in starka ga je obračala od vseh strani, vseč ji je bilo. Ana je spet sedla k skledi, mislila, da bi morala začeti pogovor z bratrancem in ji je bilo nerodno, ker ni prav vedela, kaj naj reče. Ali naj mu pove o namenih strica Filipa in o Globočniku? No, časa še dovolj!

Iz zadrege jo je rešil sam, ko je začel govoriti:

„Ali v Zelezniških delajo?“

„Ne vem, zdi se mi, da ne veliko... Stiska je vsepovsod v fužini delajo kar naprej, to sem videla.“

„Borgelovi in Košmeljevi najbrž tudi?“

„Da, skoro gotovo.“

Beseda jima je potekla. V hiši je vladal prisiljen molk. Spet je bil Dominik tisti, ki ga je skušal pretrgati.

„Kako si pa vozila?“

„O, kar dobro. Kobila je tako pametna. Spotoma sem pobrala Sonca, ki je nesel mazilo Brunčarjevemu Tončku.“ „Tonček je že umrl,“ je povedala Urša. „Zvečer mu je zvonilo.“

Ana je stresla z glavo, Brunčarica se ji je smilila. V enem letu izgubiti tri otroke, to je vendar preveč!

„Jutri jim boš nesla lonc mleka,“ je ukazala dekli.

„In ko bomo pekli, bomo pripekli zanjo hlebec kruha.“

„Usmiljenja so vredni,“ je sočutno zamrmrala dekla.

„Ona je tako jokala, da je niso mogli odtrgati od otroka.“

V hiši je bilo čudno prazno in puščobno, Ani se je zdelo, da še nikoli tako. Iz hleva je bilo čuti škripanje vrat, hlapec Joža je šel spat. Ana je opazila, da nikjer ni strica Miklavža in je vprašala po njem.

„Doma je,“ je povedala dekla, „drži se pa kot huda ura.“

Dominik se je zasmejal. „Potemtakem je stric še zmeraj stari?“

„Kdo je še naučil starega vola voziti?“ je zamrmrala dekla. „Ko bi imel denar, bi ga ne držalo doma, ker pa nima prebitega v žepu, se ne ve kam dejati.“

„Dober delavec pa je,“ je menila Ana proti Dominiku.

„Moj oče tudi tako pravi,“ je dejal Dominik. „Pravzaprav — škoda zanj.“

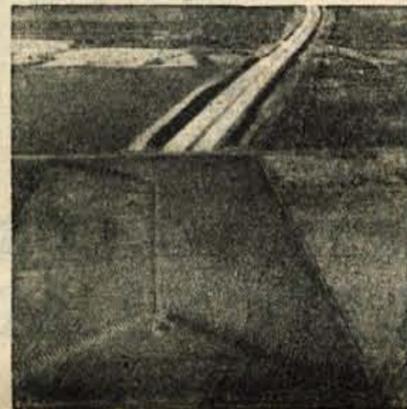
„Bog pomagaj...“

Urša je odšla spat, Ana in Dominik sta sama ostala v hiši. Ana si je skrivaj ogledovala bratranca, ki ga je poznala komaj po imenu. Sicer ga je videla med kropilci in tudi na pogrebu je bil, toda takrat se ni utegnila meniti zanj. Fant se ji je zdel moški in zrel, starejši, kot je bil v resnici. Obraz je imel širokoličen, koščen, bolj je bil podoben očetu kot materi in ko je govoril, so se mu ob ustih premikali mišični vozli, kakor bi nekaj žvečil. Zaman je iskala na njem znanih, Gašperinovih potez, ves je bil Zgončev, celo brke je nosil kot oče. Tudi črne oči, žive in prodirne, so bile Zgončeve. Sicer pa je bil nizek in čokat, Ana, ki se je vrgla po Gašperinovih, ga je gotovo preraščala za celo glavo. Levo nogo je imel nekoliko ukrivljeno, kakor vsi kovači. Ne, ta bratranec ji ni bil všeč.

IZ DEŽELE

NEOMEJENIH

MOŽNOSTI

Gorenjske ANEKDOTE

NOVINARSKA

Svetovnega novinarskega smučarskega prvenstva v Kranjski gori se je udeležil tudi karikaturist zagrebškega »Vjesnika« Oto Reisinger. Potem ko je privozil skozi cilj, ga je vprašal novinar Radia Ljubljane:

»Koliko si vozil?«

»Eno minuto...«

»Nikdar ne pretiravaj,« se je uprl tisti od Radia. »Tako dobrega časa ni še nihče dosegel.«

»Res... res — eno minuto sem vozil, ostalo sem se valjal,« ga je šegavo zavrnil karikaturist.

ZGOLJ IZ NAVADE

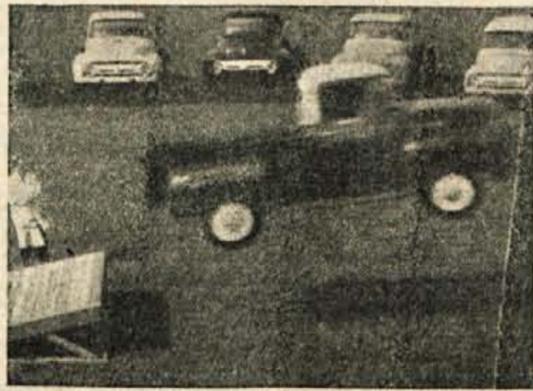
V Planici je bil vse štiri dni tekmoval tudi naš znani planinec Jože Čop. Vzdušje je bilo pač tako, da je morda malce preveč pogledal v kozarček.

Ko smo ga vprašali, zakaj je tako dobre volje, je odgovoril:

»Veste, danes sem se pa čisto zamazal (mišljeno je mazanje smučí).«

»Ali samo danes, Joža?«

»Saj jaz ga drugače ne pijem, je dejal — ampak samo iz navade...«

Nekateri pravijo, da so Združene države ameriške dežela neomejenih možnosti. Res je, da se tam najde marsikaj nenavadnega, kot je moderna avtomobilska cesta, ki se konča sredi njive (levo spodaj); cesto so zgradili do meje ene izmed zveznih držav, medtem ko je v drugi državi še niso zgradili in farmar mirno orje svoja polja. Ali pa preizkušajo

avtomobilov: v posebnih ogromnih hladilnikih jih ohladijo do najnižjih možnih temperatur (slika levo) ali pa jih preizkušajo na nalašč za to narejenih skakalnicah (zgoraj levo).

Res pa je tudi, da v »deželi neomejenih možnosti« vidimo tudi take slike: ČAKALNICA ZA TEMNOLPTE... (desno zgoraj).

ZGODOVINSKI IN DRUGI FABERKI

Zgodovina in preučevanje - 2 -

Z GORENJSKE

Po polurni hoji po državni cesti proti zahodu pridemo iz Kranjske gore do vasi Podkoren, ki leži stisnjena v dolini malega potoka Krotnjaka, kateri priteče izpod Korenskega sedla. Vas, z lepimi, zidanimi hišami, je raztegnjena ob državni cesti, ki pelje čez Korensko sedlo v Beljak. Podkoren je znano gorsko letovišče s krasnimi smučskimi tereni in lepimi izletnimi točkami. Vas je starejša naselbina od Kranjske gore, ker je že od nekdaj vodila čez Koren prometna pot na Korosko. Zanimiva je na hiši št. 52 vzdana spominska plošča Sira Humphrya Davyja (1778—1829), znamenitega angleškega kemika in naravoslovca ter oznanjevalca naših gorskih krasot. V Podkorenu je bil rojen Jurij Vole (1805—1885), glavni prevajalec Wolfove izdaje Sv. pisma.

V Podkorenu se odcepi cesta proti Ratečam-Planici. Je to zadnja, najvišja ležeča vas Savske doline in leži med potokoma Travnjakom in Trebižo. Zaradi dolgotrajnih zim in hladnih poletij pravijo Ratečam tudi Kranjska Sibirija. Kljub temu ne preveč prijaznemu privedku pa spada med najlepše gorenjske pokrajine. Rateška planota je štiri kilometre dolga in en kilometer široka. Ob severni strani jo ščitijo Karavanke, ob južni pa Julijske Alpe. Čeprav sta vzhod in zahod odprta, ni tu nikdar hudega vetra.

Kdaj so prišli v te kraje prvi prebivalci, ni točno ugotovljeno. Po ustnem izročilu so bivali tu ljudje že pred našim štetjem. Stari prebivalci v srednjem veku pa niso bili sami svoji gospodarji. Podložni so bili vitezom, ki so gospodarili na utr-

jenem gradu v Beli peči. Ratečani še dobro pomnilno pripovedovanje svojih pradedov, kako hudo tlako so morali delati pri zidanju grajskih poslopj na strmem bregu.

Izmed stranskih dolin je najvažnejša Planica. Je to orjaška skalnata soteska, ki se začenja ob južni strani Rateč in sega v daljavi šestih kilometrov prav do vnožja visokih gora. Na desni strani jo obrobajo Visoka, Srednja in Mala Ponca, ob katerih koncu stoji Strugova Spica. Na levi strani pa se dvigajo Ciprnik, Suh Vrh in Sračnik. Konec Planice je podoben velikanskemu amfiteatru, ki ga obrobajo razčesane čeri Jalovca in ponosne Mojstrovke. Pomembnost daje Planici tudi Sava Dolinka. Prvi izvir je visoko nad Planico v pobočju Ponca (slap Nadiže). Takoj ko voda priteče v dolino, ponikne v prodnatem svetu, ki zbira vodovje z Brdov, Voglov, potokov Trebiže in Kravnjaka. Vnovič prevre na dan v Strugah kot drugi in pravi izvir Save, ki se takoj s padcem ravnine obrne proti vzhodu. V času visokega vodnega stanja se talna voda na Ledinah dvigne v nestalno Rateško jezero.

V vasi Rateče-Planica je od nekdaj razvit močan tujski promet, ki privablja v kraj vse leto letoviščarje in turiste. V zadnjih dveh desetletjih pa je Planica postala svetovno znana zimskošportna postojanka, ki se ponaša z izvrstnimi smučskimi tereni in tremi skakalnicami, med njimi eno izmed največjih na svetu. Smučki poleti — skoki prek 100 m — so bili prvič v zgodovini doseženi prav na tej skakalnici.

81. — Kakih deset dni pozneje je bilo v Gavričevi hiši vse narobe. Prejšnji dan so praznovali Stefanovo poroko z Reziko. Svatovanje je trajalo pozno v noč. Danes pa se je gostija nadaljevala. Razgovor se je sukral večidel o groznem hudodelstvu, ki so ga pripisovali rokovenjaški zadrugi. Na preiskavi jetniki niso ničesar izdali, ker niso hoteli spraviti še svojih tovarišev pod vislice.

Tudi Poljaka so poklicali v Ljubljano, toda kaj več kot prvič jim ni mogel povedati.

82. — Po obedu sta Stefanova mati in Rezika odšli na vrt. Mati ji je pripovedovala zgodbo svojega življenja: Prvič se je poročila z generalom Basajem. Dala mu je sina Ferdinanda. Mož ji je kmalu umrl in iz drugega zakona z inženirjem Poljakom je njen sin Stefan. Ferdinand je odšel v šole, nato pa stopil v službo v Celju. To je bilo pred desetimi leti. Naenkrat pa se je zgodilo nekaj strašnega in z Ferdinandom se nista več videla.

83. — Nadaljnja Ferdinandova usoda nam je znana. V njegovo življenje je stopil Brnjač. Mati je vedela le to, da se sina obdolžili tatvine, ga vtaknili v vojsko, odkoder je pobegnil. Zakaj je pobegnil in kakšna je bila njegova nadaljnja usoda — tega mati ni mogla slutiti. Prepričana pa je bila, da njen sin ni mogel zagrešiti zločina tatvine.

Razgovor je prešel drugam. Pa tudi družba se je že vrnila.

84. — Pred vrati se je pojavil neznan človek, ki je hotel po vsej sili govoriti s Poljakom.

Čez nekaj časa se je vrnil Stefan ves bled.

»Rokovenjače moram iti loviti,« je dejal ženi, ki se močno prestraši. »Stefan, estani doma, nikamor ne pojdi!« ga prosil. Obljubil ji je, da sam ne bo šel, vendar morata takoj odgovoriti na Kolovec. Poveljstva sta se od družbe in se odpeljala proti domu.